

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΛΙΕΙΑΣ

*Μικρή Παράκτια Αλιεία στην Ελλάδα:
Πυλώνας ανάπτυξης
στο πλαίσιο της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής
με ορίζοντα το 2030*

Αθήνα 2021

Παράκτια αλιεία και παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας

Παράκτια Αλιεία

Η παράκτια αλιεία αποτελεί αριθμητικά το κύριο τμήμα του ελληνικού στόλου (96,51%, 13.463 αλιευτικά σκάφη σε σύνολο 13.950 στις 31-12-2020, σύμφωνα με το ΕΑΜ στις 28-5-2021). Παρουσιάζει ιδιαίτερη γεωγραφική διαφοροποίηση, διεξάγεται από σκάφη μικρού μεγέθους και είναι στενά συνδεδεμένη με την παράκτια ζώνη.

Ασκείται από σκάφη μικρής αλιευτικής ικανότητας, που αλιεύουν αποθέματα της παράκτιας ζώνης, με μεθόδους κι εργαλεία μεγαλύτερης επιλεκτικότητας και χαμηλής αποδοτικότητας (π.χ. δίχτυα, παραγάδια, παγίδες, δράγες κ.α.). Η άσκηση της παράκτιας αλιείας, ως απασχόληση, είναι ιδιαίτερα σημαντική για τις παράκτιες περιοχές, γιατί συμβάλλει στη διατήρηση του κοινωνικοοικονομικού ιστού των παράκτιων και νησιωτικών κοινοτήτων, και στην επισιτιστική ασφάλεια σε περιόδους κρίσεων, συμπεριλαμβανομένων των υγειονομικών.

Παράκτια Αλιεία Μικρής Κλίμακας

Ως παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας, σύμφωνα με τον Καν ΕΕ 2021/1139, νοούνται οι αλιευτικές δραστηριότητες που διεξάγονται από αλιευτικά σκάφη συνολικού μήκους μικρότερου των 12 μέτρων, σε θαλάσσια (και εσωτερικά) ύδατα, τα οποία δεν χρησιμοποιούν συρόμενα εργαλεία (συμπεριλαμβάνονται και οι αλιευτικές δραστηριότητες πεζών αλιέων, καθώς και των συλλεκτών οστράκων).

Σύμφωνα με τον ανωτέρω ορισμό, η συντριπτική πλειοψηφία των σκαφών παράκτιας αλιείας στην Ελλάδα, είναι σκάφη παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας. Από στοιχεία που έχουν ληφθεί από το Εθνικό Αλιευτικό Μητρώο (28-5-2021), στις 31-12-2020 τα σκάφη παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας ήταν 13.148 και αντιστοιχούν σε ποσοστό 97,66% των παράκτιων σκαφών.

Στις ελληνικές θάλασσες, η παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας αποτελεί θεμελιώδη δραστηριότητα για τις κοινωνίες των νησιών και των παράκτιων περιοχών και υποστηρίζει διατροφικά, επαγγελματικά και κοινωνικά τους κατοίκους των περιοχών αυτών.

Πρόσφατες παλαιοντολογικές μελέτες έδειξαν, ότι τα είδη ψαριών που αλιεύονταν από ψαράδες στα νησιά του Αιγαίου πριν από 10.000 χρόνια, είναι σχεδόν τα ίδια με αυτά που αλιεύονται από τους παράκτιους αλιείς σήμερα.

Η παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας, αποτελεί θεμελιώδες μέρος της οικονομίας και του πολιτισμού των νησιών και των παράκτιων περιοχών της χώρας. Αντιπροσωπεύει το 94,25 % του ελληνικού αλιευτικού στόλου, συνεισφέροντας το 50% των συνολικών αλιευμάτων στην Ελλάδα. Στην συντριπτική τους πλειοψηφία είναι ξύλινα σκάφη μικρότερα των 10 μέτρων, που προμηθεύουν τις τοπικές κυρίως αγορές με φρέσκα, υψηλής ποιότητας αλιεύματα.

Χαρακτηριστικά της Παράκτιας Αλιείας Μικρής Κλίμακας

Η Παράκτια Αλιεία Μικρής Κλίμακας στην Ελλάδα, χαρακτηρίζεται από:

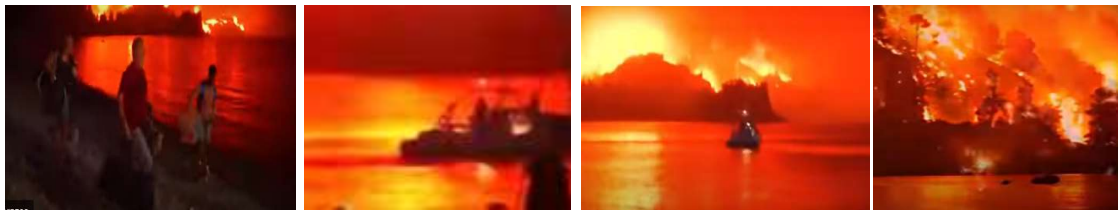

- Μεγάλη ποικιλία αλιευτικών εργαλείων.
- Διασπορά των αλιέων σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια.
- Χρήση επιλεκτικών μεθόδων αλιείας.
- Εξάρτηση των τοπικών κοινωνιών των νησιωτικών/παράκτιων περιοχών σε μεγάλο βαθμό από αυτήν.
- Αλιείς που ζουν σε ποσοστό 86% στην περιοχή που γεννήθηκαν (69% στο χωριό ή την πόλη που γεννήθηκαν).
- Το πλήρωμα του σκάφους αποτελείται από μικρό αριθμό ατόμων. Συνήθως ο πλοιοκτήτης και ένα ακόμη άτομο, στις περισσότερες περιπτώσεις μέλος της οικογένειάς του (οικογενειακή επιχείρηση). Η εικόνα διαφοροποιείται σε περιπτώσεις αλιείας μεγάλων πελαγικών ειδών, που ασκείται από τα μεγαλύτερα σκάφη της κατηγορίας ενώ για την αλιεία του τόννου η αδειοδότηση προϋποθέτει και ελάχιστο ολικό μήκος σκάφους, άνω των 9μ.
- Εποχιακή απασχόληση (οι δυσμενείς καιρικές συνθήκες δεν επιτρέπουν συχνές αλιευτικές εξορμήσεις κατά τη διάρκεια του χειμώνα).
- Μικρό κέρδος: Το χαμηλό ετήσιο εισόδημα από την αλιεία, σε συνδυασμό με το υψηλό λειτουργικό κόστος, αποφέρει μικρό κέρδος στους αλιείς.
- Συμμετέχουν ενεργά στη συνδιαχείριση Θαλάσσιων Προστατευόμενων Περιοχών

- Ο χρόνος που απαιτείται για την προετοιμασία, το ταξίδι και τη διενέργεια της αλιείας σε κάθε αλιευτικό ταξίδι, επιτρέπει μόνο ελάχιστες συμπληρωματικές για το εισόδημα δραστηριότητες στους αλιείς.
- Καθώς έχουν σαφή εικόνα της κατάστασης των αποθεμάτων στις περιοχές τους, συχνά ζητούν από τη διοίκηση να θεσπιστούν πρόσθετα διαχειριστικά μέτρα για τη διενέργεια της αλιείας.
- Σε ορισμένες περιπτώσεις, με δική τους πρωτοβουλία, αποφασίζουν στο σύνολό τους να εφαρμόσουν διαχειριστικά μέτρα στην περιοχή τους.
- Αποτελούν αφανείς φύλακες των ελληνικών και ευρωπαϊκών υδάτινων συνόρων, συχνά ενημερώνοντας τις αρμόδιες αρχές για παραβιάσεις.
- Σώζουν ζωές: Συχνά μεταφέρουν ασθενείς, κυρίως από μικρά νησιά σε άλλα που διαθέτουν οργανωμένες υγειονομικές δομές, σώζουν ναυαγούς, πρόσφυγες και μετανάστες, βοηθούν στην εκκένωση πυρόπληκτων περιοχών.

70χρονος αλιέας σώζει πρόσφυγα (Λέσβος 2015).

Κάτοικοι και τουρίστες φυγαδεύονται με ψαροκάϊκα (καταστροφικές πυρκαγιές, Εύβοια, Αύγουστος 2021)

Εργαλεία και στοχευόμενα είδη:

Τα κύρια αλιευτικά εργαλεία που χρησιμοποιούνται στην παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας είναι: Δίχτυα, αγκιστρωτά εργαλεία (παραγάδια, συρτές, πετονιές) , παγίδες.

Αλιεία με δίχτυα

Τα κύρια είδη που στοχεύονται από την μικρή παράκτια αλιεία είναι τα:

- Μπαρμπούνι-Κουτσομούρα (*Mulus spp*)
- Λυθρίνι (*Pagellus erythrinus*)
- Σαργός (*Sargus sargus*)

- Τσιπούρα (*Sparus aurata*)
- Γόπα (*Boops boops*)
- Μαρίδα (*Spicara smaris*)
- Τόννος (*Thunnus thynnus*)
- Ξιφίας (*Xiphias gladius*)
- Μακρύπτερος Τόννος (*Thunnus alalunga*)
- Μπακαλιάρος (*Merluccius merluccius*)
- Χταπόδια (*Octopus sp*)

Γενικά χρησιμοποιούνται τουλάχιστον 14 αλιευτικά εργαλεία και στοχεύονται τουλάχιστον 62 είδη.

Η διαφοροποίηση στη χρήση των εργαλείων και αλίευση ειδών εξαρτάται από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής άσκησης της δραστηριότητας, τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν και την εποχή του έτους.

Η φύση της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας (πολυ-εργαλειική και πολυ-ειδική,) καθιστά τη διαχείρισή της δύσκολη και η δυσκολία αυξάνεται, αν δεν εξασφαλίζεται η συμμετοχή των ίδιων των αλιέων στην διαχείριση.

Προφίλ των αλιέων:

- Ασκούν ένα παραδοσιακό επάγγελμα, που αποτελεί για αυτούς τρόπο ζωής.
- Έχουν άρρηκτους δεσμούς με το υδάτινο περιβάλλον (θαλάσσια και εσωτερικά ύδατα).
- Τα σκάφη τους και ο τρόπος ζωής τους αποτελούν πολιτιστική κληρονομιά, που τείνει να εκλείψει.
- Διαθέτουν εμπειρική/βασική γνώση της βιολογίας και των οικοτόπων των ψαριών, η οποία είναι πολύτιμη.
- Περίπου το 60% αυτών έχουν ηλικία μεταξύ 40 και 60 ετών
- Το μορφωτικό τους επίπεδο είναι χαμηλό, αλλά η φύση της εργασίας τους έχει κάνει παρατηρητικούς, είναι ιδιαίτερα εύστροφοι και φιλομαθείς.
- Οι νεοεισερχόμενοι στο επάγγελμα συνδέονται συγγενικά με επαγγελματίες αλιείς

- Η νέα γενιά δεν βρίσκει αυτό το επάγγελμα ελκυστικό, ιδίως λόγω των συνθηκών εργασίας, οι νεοεισερχόμενοι όμως το αγαπούν ιδιαίτερα.

Κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν :

Τρεχαντήρι 9 μέτρων φεύγει από την Αίγινα για αλιεία

Αλιεία ανοιχτά της Ρόδου

- Μείωση των αποθεμάτων ειδών που αποτελούν στόχο της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας.
- Ρύπανση (συμβάλλει στην μείωση των αποθεμάτων).
- Κλιματική αλλαγή, επηρεάζει το οικοσύστημα, τα ενδιαιτήματα, τα αποθέματα.
- Λεσσεψιανά / χωροκατακτητικά είδη (εξαφανίζουν ενδημικά είδη μεγάλης εμπορικής αξίας, καταστρέφουν εργαλεία, κάποια είναι επικίνδυνα, π.χ. λαγοκέφαλος).
- Φώκιες / δελφίνια / χελώνες (καταστρέφουν τα δίχτυα τους και τα αλιεύματά τους).
- Ερασιτεχνική αλιεία, τους ανταγωνίζεται χωρίς να έχει τις ίδιες υποχρεώσεις που προκύπτουν από την ΚΑΠ για την επαγγελματική αλιεία.
- Υποχρεώσεις (από την νομοθεσία), στις οποίες δυσκολεύονται να ανταποκριθούν.
- Δύσκολη βελτίωση της αξιοπλοΐας των σκαφών τους ώστε να παρέχεται ασφάλεια και ικανοποιητικές συνθήκες διαμονής.
- Δημιουργήθηκε μεταναστευτικό κύμα, κυρίως από τα νησιά του Νοτίου Αιγαίου προς ευρωπαϊκούς προορισμούς, λόγω της οικονομικής κρίσης της προηγούμενης δεκαετίας.

Συμπερασματικά, ο παραδοσιακός χαρακτήρας της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας πεθαίνει σιγά –σιγά.

Τι προτείνουν οι αλιείς:

- Αναθεώρηση της νομοθεσίας, απλούστευση των κανόνων με έμφαση στην εφαρμογή διαχειριστικών μέτρων που ανταποκρίνονται στην σημερινή κατάσταση.
- Έλεγχο της ΠΛΑ αλιείας
- Επιθυμούν να συμβάλλουν στη λήψη αποφάσεων.
- Αύξηση ελέγχου στη διακίνηση αλιευμάτων.
- Υιοθέτηση μέτρων για τον έλεγχο της ερασιτεχνικής αλιείας.

- «Ρεαλιστικές» υποχρεώσεις στο πλαίσιο του ελέγχου των αλιευτικών δραστηριοτήτων.
- Πρόσβαση στην αλιεία μεγάλων πελαγικών ειδών, που αποφέρει οικονομικά οφέλη στους αλιείς ακόμα κι εάν πρόκειται για μικρές ποσότητες αλιευμάτων.

Νομοθεσία που διέπει την παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας

Η παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας διενεργείται σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις για την άσκηση επαγγελματικής αλιευτικής δραστηριότητας γενικότερα και *σύμφωνα με:*

α) τους κανόνες της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής {Καν.(ΕΕ) 1380/2013 του Ε. Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως ισχύει}

β) την εθνική νομοθεσία: αλιευτικές διατάξεις και λοιπές διατάξεις συναρμοδίων φορέων που αφορούν την άσκηση της δραστηριότητας (ΥΝΑΝΠ, ΥΠ.ΠΟ, ΥΠΕΝ κτλ)

γ) τα μέτρα διατήρησης και διαχείρισης στη Μεσόγειο {Καν.(ΕΚ)1967/2006 του Συμβουλίου, (ΕΕ) 2019/1241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου}

δ) τα μέτρα που υιοθετούνται από Διεθνείς Οργανισμούς διαχείρισης της αλιείας (Γενική Επιτροπή Αλιείας της Μεσογείου/GFCM, Διεθνή Επιτροπή Διαχείρισης Τοννοειδών του Ατλαντικού/ICCAT), όπως ενσωματώνονται στην ενωσιακή ή/ και στην εθνική νομοθεσία.

Ειδικότερα: Απαιτείται ο εφοδιασμός του σκάφους με αλιευτική άδεια διετούς διάρκειας, η οποία ανανεώνεται πριν τη λήξη της. Η αλιευτική άδεια χορηγείται μόνο σε επαγγελματίες αλιείς κατά κύριο ή αποκλειστικό επάγγελμα.

Ο επιβαίνων στο σκάφος κατέχει ατομική άδεια αλιείας, η οποία είναι αστυνομικής φύσης, χορηγούμενη από τις λιμενικές αρχές.

Σε ειδικές κατηγορίες αλιείας απαιτείται επιπλέον ο εφοδιασμός του σκάφους με άδεια αλίευσης, η οποία συμπληρώνει την αλιευτική άδεια του σκάφους.

Ειδικότερα απαιτείται άδεια αλίευσης :

- Για την αλιεία μεγάλων πελαγικών ειδών (τόννος, ξιφίας, μακρύπτερος τόννος)
- Για την αλιεία εκτός χωρικών υδάτων (σε διεθνή ύδατα και σε ύδατα δικαιοδοσίας τρίτων χωρών)
- Για την αλιεία αχινών
- Για την αλιεία ολοθούριων
- Για την αλιεία του είδους συμιακό γαριδάκι (Plesionika narval)

Ειδικότερα η αλιεία μεγάλων πελαγικών ειδών ασκείται με παραγάδια, συρτές και πετονιές και ακολουθεί τα τεχνικά μέτρα διατήρησης ορισμένων αποθεμάτων άκρως μεταναστευτικών ειδών {Καν.(ΕΚ)520/2007 του Συμβουλίου, όπως ισχύει}.

Στο πλαίσιο της εθνικής νομοθεσίας, η αλιεία μεγάλων πελαγικών ειδών ρυθμίζεται με την Υπουργική Απόφαση υπ' αρ. 4189/340423/31-12-2019 (Β' 35/2020).

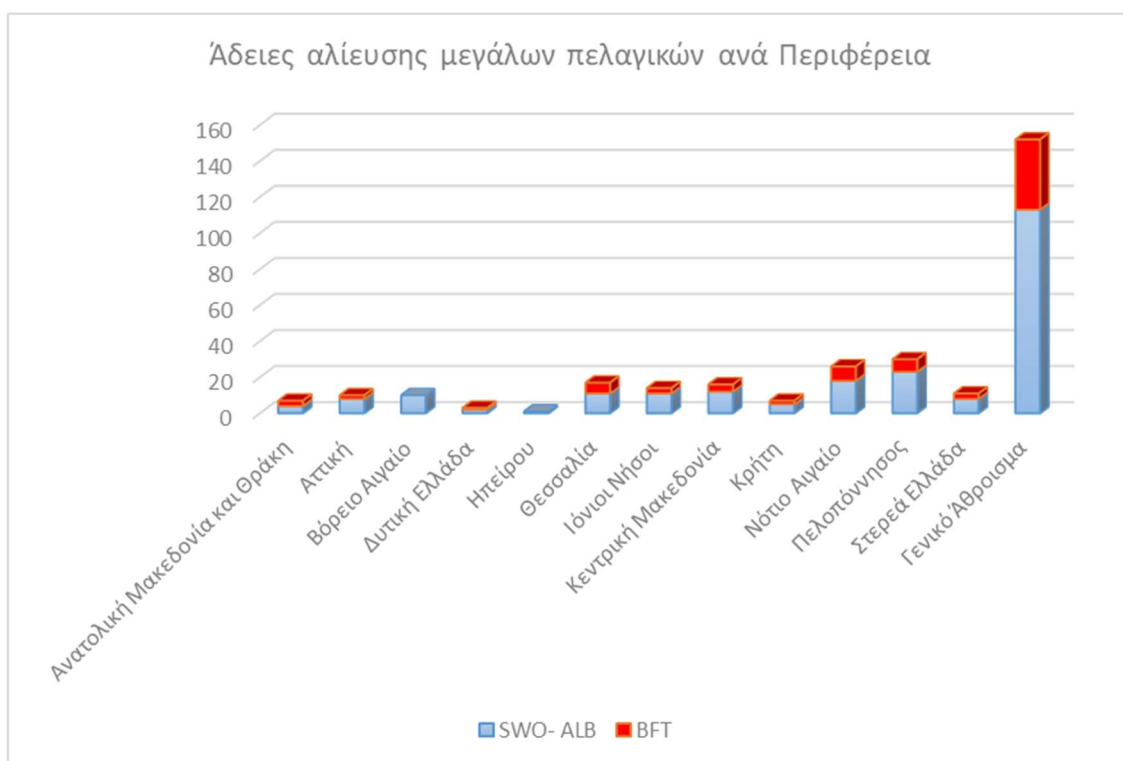
Τα σκάφη της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας εκδηλώνουν έντονο ενδιαφέρον για την αλιεία μεγάλων πελαγικών και στοχεύουν σε αυτή.

Τόννος

Στην αλιεία τόννου (BFT), εφαρμόζεται πολυετές σχέδιο διαχείρισης του τόννου, το οποίο έχει υιοθετηθεί από την ICCAT και έχει ενσωματωθεί στο ενωσιακό δίκαιο {Καν.(ΕΕ) 1627/2016 του Συμβουλίου, όπως ισχύει}. Το σχέδιο διαχείρισης προβλέπει κατανομή ποσοστώςσεων ελάχιστο μέγεθος, καταγραφή κανονικών και υπομεγεθών ατόμων, εκφόρτωση σε καθορισμένους λιμένες, αλιευτική επιθεώρηση, πιστοποιητικό αλιευμάτων (eBCD) κ.α.

Ειδικά για την αλιεία του τόννου σημαντικό ποσοστό παράκτιων αλιείων μικρής κλίμακας αιτούνται άδεια αλίευσης, ωστόσο ικανοποιείται περιορισμένος αριθμός αιτημάτων, καθόσον η ποσόστωση που διαθέτει η χώρα κάθε χρόνο είναι περιορισμένη. Τα τελευταία χρόνια στη χώρα ασκείται αποκλειστικά από την παράκτια αλιεία, συμβάλλοντας σημαντικά στην ανάκαμψη του αποθέματος. Το 2021 χορηγήθηκαν άδειες αλίευσης σε 113 παράκτια σκάφη, από τα οποία 39 μικρής κλίμακας για αλιεία ποσόστωσης 314,77 tn (συνολικά) εκ της οποίας η ποσόστωση 45,27tn αφορούσε τα μικρής κλίμακας σκάφη.

Παρ' όλο που από το 2000 έχει αναγνωρισθεί με απόφαση του Συμβουλίου Υπουργών με βάση τα ιστορικά δικαιώματα στην αλιεία του είδους η ανάγκη αναθεώρησης, δεν έχει προσαρμοστεί ανάλογα η κλείδα κατανομής μεταξύ των Κ-Μ και της ΕΕ, με αποτέλεσμα να έχει πληγεί ιδιαίτερα το τμήμα του στόλου. Θα ήταν δίκαιο και ιδιαίτερα ενισχυτικό για τον τομέα η διατιθέμενη ποσόστωση να αυξηθεί, ώστε να δοθεί η δυνατότητα στο τμήμα αυτό του στόλου να έχουν πρόσβαση στους πόρους περισσότερο σκάφη και περισσότερο χρόνο (σήμερα η ποσόστωση εξαντλείται το πολύ σε δυο μήνες), καθώς η αλιεία τόννου προσφέρει ικανοποιητικό εισόδημα και συμβάλει στην διατήρηση της κοινωνικοοικονομικής δομής των παράκτιων περιοχών. Στο παρακάτω γράφημα παρουσιάζονται οι άδειες αλίευσης μεγάλων πελαγικών που χορηγήθηκαν το έτος 2021 σε σκάφη μικρής παράκτιας αλιείας, ανά Περιφέρεια.

Στον πίνακα που ακολουθεί, φαίνεται ο αριθμός σκαφών μικρής παράκτιας αλιείας στα οποία χορηγήθηκε άδεια αλίευσης ερυθρού τόννου για το έτος 2021 και το ποσοστό της κατηγορίας, ανά Περιφέρεια.

	Σκάφη με Άδεια Αλίευσης Τόννου (BFT)	
	Σκάφη	% Κατηγορίας
Ανατολική Μακεδονία και Θράκη	3	7,7
Αττική	2	5,1
Βόρειο Αιγαίο		0,0
Δυτική Ελλάδα	1	2,6
Ήπειρος		0,0
Θεσσαλία	6	15,4
Ιόνιοι Νήσοι	3	7,7
Κεντρική Μακεδονία	4	10,3
Κρήτη	2	5,1
Νότιο Αιγαίο	8	20,5
Πελοπόννησος	7	17,9
Στερεά Ελλάδα	3	7,7
Σύνολο	39	

Ξιφίας

Στην αλιεία του ξιφίας εφαρμόζεται το πολυετές σχέδιο αποκατάστασης, που έχει υιοθετήσει η ICCAT και έχει ενσωματωθεί στην ενωσιακή νομοθεσία (κανονισμός (ΕΕ) 2019/1154, όπως ισχύει). Στα μέτρα αποκατάστασης περιλαμβάνεται μεταξύ άλλων, κατανομή ποσοστώσεων, ελάχιστο μέγεθος, εκφόρτωση σε καθορισμένους λιμένες, αλιευτική επιθεώρηση, απαγόρευση

αλιείας του είδους από Ιανουάριο έως και Μάρτιο κάθε έτους, καθώς και απαγόρευση στοχευμένης αλιείας μακρύπτερου τόννου τον Οκτώβριο και Νοέμβριο κάθε έτους.

Το 2021 χορηγήθηκαν άδειες αλίευσης ξιφία και μακρύπτερου τόννου σε 113 παράκτια σκάφη μικρής κλίμακας, από 271 συνολικά, για αλιεία ποσόστωσης 1068,06 tn. Υπάρχει αυξανόμενη ζήτηση αδειών αλίευσης ξιφία. Στον πίνακα που ακολουθεί, φαίνεται ο αριθμός σκαφών μικρής παράκτιας αλιείας στα οποία χορηγήθηκε άδεια αλίευσης ξιφία και μακρύπτερου τόννου για το έτος 2021 και το ποσοστό της κατηγορίας, ανά Περιφέρεια.

	Σκάφη με Άδεια Αλίευσης Ξιφία (SWO) και Μακρύπτερου τόννου (ALB)	
	Σκάφη	% Κατηγορίας
Ανατολική Μακεδονία και Θράκη	4	3,5
Αττική	8	7,1
Βόρειο Αιγαίο	10	8,8
Δυτική Ελλάδα	2	1,8
Ηπείρου	1	0,9
Θεσσαλία	11	9,7
Ιόνιοι Νήσοι	11	9,7
Κεντρική Μακεδονία	12	10,6
Κρήτη	5	4,4
Νότιο Αιγαίο	18	15,9
Πελοπόννησος	23	20,4
Στερεά Ελλάδα	8	7,1
Γενικό Άθροισμα	113	

Διαχείριση της Παράκτιας Αλιείας Μικρής Κλίμακας

Στην αλιεία μικρής κλίμακας, εφαρμόζονται μέτρα ρύθμισης της αλιευτικής προσπάθειας και τεχνικά μέτρα. Οι εφαρμοζόμενοι περιορισμοί στα χαρακτηριστικά των αλιευτικών σκαφών (ισχύς μηχανής και χωρητικότητα) στοχεύουν στην μείωση της αλιευτικής προσπάθειας, καθόσον τα σκάφη περιορίζονται στη χρήση αλιευτικών εργαλείων περιορισμένου μεγέθους και σε αλιευτικά ταξίδια περιορισμένης διάρκειας, ενώ η θεσμοθέτηση χρονικών και τοπικών απαγορεύσεων κύρια αποσκοπεί στην αύξηση της ηλικίας της πρώτης σύλληψης των αλιευόμενων ειδών

Τα παραπάνω έχουν ως συνέπεια την άσκηση αλιευτικής πίεσης στα ίδια αλιευτικά πεδία, όμως η επίπτωση αυτής της πίεσης αμβλύνεται από την μεγάλη έκταση της ελληνικής ακτογραμμής, στην οποία επιχειρούν τα σκάφη μικρής παράκτιας αλιείας

Η ετερογένεια των οικοσυστημάτων, των πρακτικών αλιείας, των ευκαιριών απασχόλησης αλλά και του βαθμού εξάρτησης των διαφόρων περιοχών από την αλιεία, είναι παράγοντες που σε ορισμένες περιπτώσεις δυσκολεύουν την αποτελεσματικότητα της αλιευτικής διαχείρισης, όταν αυτή σχεδιάζεται σε κεντρικό επίπεδο και ακολουθεί γενικούς κανόνες.

Η Ελλάδα εφάρμοσε σχετικό σχέδιο δράσης για οριστική παύση αλιευτικών δραστηριοτήτων, με στόχο την βελτίωση της βιωσιμότητας ορισμένων κατηγοριών του στόλου. Αποτέλεσμα ήταν η οριστική διάλυση σκαφών, κυρίως παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας. Οι αποσύρσεις πραγματοποιήθηκαν τα έτη 2018 και 2019.

Η εφαρμογή ελάχιστων μεγεθών αναφοράς διατήρησης ορισμένων ειδών και των απαιτήσεων σχετικά με τα τεχνικά χαρακτηριστικά των αλιευτικών εργαλείων [κανονισμός (ΕΚ) 1967 / 2006

του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/1241], είναι σημαντικά εργαλεία διαχείρισης. Ο πολύ-δύναμος (χρήση πολλών εργαλείων) και πολύ-ειδικός (στόχευση πολλών ειδών ταυτόχρονα) χαρακτήρας της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας, είχε ως συνέπεια την δυσκολία καταγραφής των αλιευμάτων της, στοιχείο απαραίτητο για τη λήψη αποφάσεων σε επίπεδο αλιευτικής διαχείρισης. Για τον λόγο αυτό δημιουργήθηκε απλουστευμένη εφαρμογή για την καταγραφή ειδών και εργαλείων, μέσω του ηλεκτρονικού ολοκληρωμένου συστήματος καταγραφής αλιευτικών δραστηριοτήτων που συμπληρώνεται και υποβάλλεται από τους αλιείς μικρής κλίμακας σε μηνιαία βάση, εφόσον αυτοί δεν έχουν την υποχρέωση τήρησης ηλεκτρονικού ημερολογίου (ERS) σε καθημερινή βάση. Το αναθεωρημένο εθνικό πρόγραμμα συλλογής αλιευτικών δεδομένων, συμβάλει επίσης στην συγκέντρωση στοιχείων για την τεκμηρίωση διαχειριστικών μέτρων.

Καλάρισμα δικτύων, μικρό πλαστικό σκάφος 6,5 μέτρα ο.μ.

Σαμοθράκη, λίγα μίλια έξω από τα Θέρμα

Έλεγχος της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας

Ο έλεγχος της αλιευτικής δραστηριότητας των παράκτιων σκαφών μικρής κλίμακας ασκείται, όπως και ο έλεγχος της επαγγελματικής αλιείας στο σύνολό της, σύμφωνα με τους κανόνες του κοινοτικού συστήματος ελέγχου της αλιείας {Καν.(ΕΚ) 1224/2009 του Συμβουλίου} και με τους εθνικούς κανόνες.

Επιπλέον, στις περιπτώσεις που υπάρχει ιδιαίτερη ανάγκη ελέγχου ή εφαρμόζονται διαχειριστικά μέτρα, ισχύουν αυστηροί κανόνες ελέγχου. Τα σκάφη που ασκούν αλιεία μεγάλων πελαγικών ειδών και αλιεία εκτός χωρικών υδάτων, έχουν υποχρέωση εγκατάστασης Συστήματος Δορυφορικής Παρακολούθησης (VMS) και συστήματος ηλεκτρονικής παρακολούθησης της αλιευτικής δραστηριότητας (ERS), ανεξαρτήτως μήκους, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

Μπότσης

Γαΐτα

Τρεχαντήρι

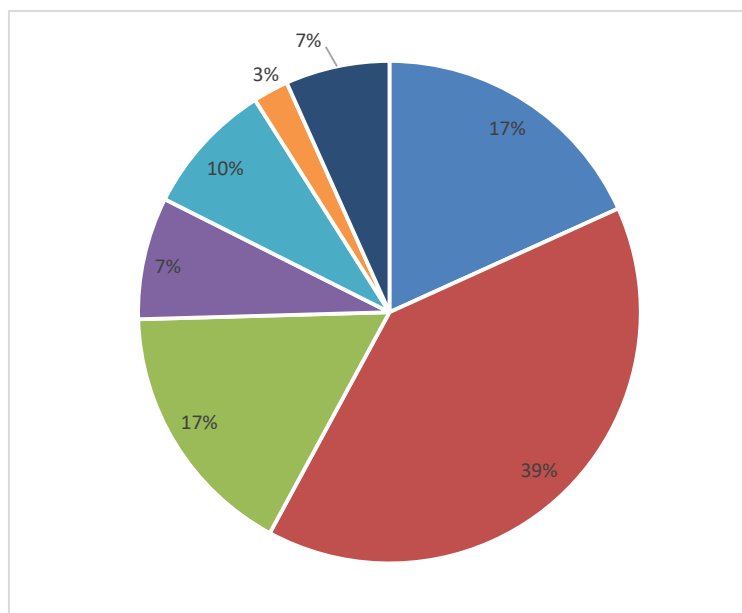
Οικονομικά χαρακτηριστικά της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας

Τα οικονομικά χαρακτηριστικά της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας που αναφέρονται στο παρόν έγγραφο, είναι εκτιμήσεις, με βάση τις καταγραφές στο Ολοκληρωμένο Σύστημα Παρακολούθησης της Αλιείας (ΟΣΠΑ) και το Πρόγραμμα Συλλογής Αλιευτικών Δεδομένων.

Παρατίθενται σχετικά γραφήματα:

Δομή του στόλου της αλιείας μικρής κλίμακας της Ελλάδας για τα έτη 2012-2019, αλιευτική προσπάθεια, απασχόληση και παραγωγή.										
Μεταβλητή	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2019-18	
Αριθμός σκαφών	15.139	15.038	13.850	14.708	14.319	14.126	13.446	13.290	-1%	↘
Αριθμός ανενεργών σκαφών	1.488	1.159	1.088	1.141	1.447	1.425	1.384	2.442	76%	↗
Μέση ηλικία σκάφους (έτη)	27	28	28	29	30	31	32	32	0%	-
Συνολική χωρητικότητα (GT)	30.138	29.897	27.613	29.406	29.061	28.714	26.329	26.500	1%	↗
Συνολική ισχύς (kW)	287.564	285.456	265.919	280.366	274.826	272.248	249.399	246.882	-1%	↘
Συνολικός Αριθμός Απασχολούμενων	22.529	19.708	18.222	20.420	19.613	18.132	16.435	14.644	-11%	↘
ΙΠΑ (Εθνικά Ισοδ. Πλήρους Απασχ/σης)	19.724	17.885	15.782	18.490	17.799	16.213	15.161	12.903	-15%	↘
Μέσος ετήσιος μισθός ανά απασχολούμενο	5.744	7.599	6.260	6.218	6.568	7.155	7.580	7.622	1%	↗
Μέσος ετήσιος μισθός ανά ΙΠΑ	5.029	6.896	5.421	5.630	7.237	8.002	8.216	8.650	5%	↗
Ημέρες στη θάλασσα (σύνολο)	-	-	1.921.836	2.603.840	1.928.836	-	1.708.859	1.414.726	-17%	↘
Κόστος ενέργειας	57.557.178	60.246.282	52.567.939	49.009.374	45.345.077	-	38.519.066	36.626.634	-5%	↘
Κατανάλωση ενέργειας(σε λίτρα)	50.283.598	48.705.410	45.752.146	47.823.940	45.029.099	35.702.516	33.607.780	31.918.196	-5%	↘
Κόστος ενέργειας ανά € αλιεύματος	0,244	0,259	0,259	0,220	0,192	0,169	0,178	0,167	-6%	↘
Κατανάλωση ενέργειας ανά € αλιεύματος	0,213	0,210	0,226	0,215	0,191	0,162	0,156	0,146	-6%	↘
Έσοδα από πωλήσεις αλιευμάτων	235.877.167	232.288.624	202.868.115	222.546.553	236.329.149	220.743.073	216.126.619	218.782.079	1%	↗

(Πηγή: ΕΠΣΑΔ 2020)

- Μισθοί και ημερομίσθια πληρώματος
- Ενεργειακές δαπάνες
- Άλλες Μεταβλητές δαπάνες
- Ετήσια απομείωση
- Τεκμαρτή αξία μη αμειβόμενης εργασίας
- Κόστος επισκευής και συντήρησης
- Μη μεταβλητές δαπάνες

(Πηγή: ΕΠΣΑΔ 2020)

Δαπάνες και οικονομικά αποτελέσματα της αλιείας μικρής κλίμακας τα έτη 2012-2019.

Μεταβλητή		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2019-18
Εσοδα	Εσοδα από πωλήσεις αλιευμάτων	235.877.167	232.288.624	202.868.115	222.546.553	236.329.149	220.743.073	216.126.619	218.782.079	1%
	Άμεσες επιδοτήσεις	-	3.611.349	4.476.639	2.402.045	2.490.956	1.897.882	1.255.180	1.174.890	-6%
Δαπάνες	Μισθοί και ημερομίσθια πληρώματος	24.613.785	61.542.925	29.542.208	39.096.183	39.564.077	40.861.452	37.781.404	27.411.954	-27%
	Τεκμαρτή αξία μη αμειβόμενης εργασίας	88.688.818	74.366.188	69.244.763	75.875.157	89.255.089	88.871.423	86.789.957	84.201.999	-3%
	Ενεργειακές δαπάνες	57.557.178	60.246.282	52.567.939	49.009.374	45.345.077	37.325.894	38.519.066	36.626.634	-5%
	Κόστος επισκευής και συντήρησης	26.488.344	30.462.503	22.393.893	23.808.484	18.657.345	17.610.492	15.919.736	16.519.978	4%
	Άλλες Μεταβλητές δαπάνες	34.739.510	32.643.116	30.393.627	31.660.887	24.756.687	19.285.510	22.561.965	25.561.831	13%
	Μη μεταβλητές δαπάνες	3.854.803	4.163.533	4.182.432	3.923.889	3.461.654	5.114.891	5.775.071	6.398.065	11%
	Ετήσια απομείωση	31.792.823	34.181.973	13.109.737	13.670.111	13.247.910	15.014.048	14.831.063	18.480.414	12%
Οικονομικά αποτελέσματα	Ακαθ. προστιθέμενη αξία	113.237.333	108.384.539	97.806.863	116.545.964	146.599.342	141.406.287	134.605.961	134.850.462	0%
	Ακαθάριστο κέρδος	-65.270	-27.524.574	-980.108	1.574.625	17.780.176	11.673.411	10.034.600	23.236.509	132%
	Καθαρό κέρδος	-31.858.093	-61.706.547	-14.089.845	-12.095.487	4.532.266	-3.340.637	-4.796.463	4.756.095	-
	Κέρδος και αμοιβή τεκμαρτής εργασίας	56.830.725	12.659.641	55.154.918	63.779.670	93.787.355	85.530.786	81.993.494	88.958.094	11%
Αξία κεφαλαίου	Απομειωμένη αξία αντικατάστασης του φυσικού κεφαλαίου (€)	137.536.291	143.896.490	58.234.707	57.740.682	56.085.651	63.007.525	61.052.383	68.017.130	11%
	Αξία επενδύσεων (€)	25.069.059	19.024.071	20.829.880	21.254.460	16.126.887	20.089.833	19.215.657	22.792.199	19%
	Χρηματοοικον. θέση (%)	0,25	0,08	0,44	0,34	0,91	-	-	-	-
	Οικονομικοί δείκτες	Περιθ. καθαρού κέρδους (%)	-13,51	-26,16	-6,80	-5,38	1,90	-1,50	-2,21	2,16
	RoFTA (%)	-23,16	-42,88	-24,19	-20,95	8,08	-5,30	-7,86	6,99	-
	Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία / ΠΠΑ	5,741	6,060	6,197	6,303	8,236	8,722	8,878	10,451	18%
	Περιθώριο Ακαθάριστου κέρδους (%)	-0,03	-11,67	-0,47	0,70	7,45	5,24	4,62	10,56	129%
	Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία / Εσοδα	0,48	0,46	0,47	0,52	0,61	0,64	0,62	0,61	-1%
	Περιθώριο Καθαρού Κέρδους και Αμοιβής τεκμαρτής εργασίας (%)	24,09	5,37	26,60	28,35	39,27	38,42	37,72	40,44	9,5%

(Πηγή: ΕΠΣΑΔ 2020)

Υπάρχει έλλειψη οικονομικών κινήτρων για την είσοδο νέων στο επάγγελμα, παρά το γεγονός ότι η ανεργία των νέων είναι ζήτημα το οποίο απασχολεί ιδιαίτερα τις παράκτιες κοινότητες. Ιδιαίτερη σημασία έχουν και οι συνθήκες εργασίας και διαβίωσης επί του σκάφους που λόγω των περιορισμών στην αύξηση της χωρητικότητας περιορίζουν την βελτίωση.

Τα σκάφη έχουν μεγάλο κόστος λειτουργίας (προμήθεια καυσίμων, εργαλείων, δολωμάτων, ζημιές στα αλιευτικά εργαλεία από προστατευόμενα είδη κ.λ.π.), η δραστηριότητά τους, περιορίζεται σημαντικά κατά τη διάρκεια του έτους λόγω του μικρού μεγέθους τους και της μικρής υποδύναμης της μηχανής τους που σε συνδυασμό με τις καιρικές συνθήκες, ιδιαίτερα στην περιοχή του Αιγαίου, τα καθιστά ανασφαλής και πιθανόν μη βιώσιμα.

Η πλειοψηφία των αλιέων πουλά την παραγωγή απευθείας στους καταναλωτές ή σε ταβέρνες, ξενοδοχεία και καταστήματα λιανικής πώλησης.

Οι πλοιοκτήτες επαγγελματικών αλιευτικών σκαφών δικαιούνται απαλλαγή από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης στα καύσιμα και στα λιπαντικά, υπό προϋποθέσεις .

Οι παράκτιοι αλιείς μικρής κλίμακας έχουν περιορισμένες δυνατότητες για συμμετοχή σε προγράμματα εκσυγχρονισμού, αντικατάστασης κ.λπ. και δυσκολία ανταπόκρισης στις δαιδαλώδεις γραφειοκρατικές διαδικασίες.

Η παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας και οι στόχοι και αρχές της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής.

Η Κοινή Αλιευτική Πολιτική διασφαλίζει ότι οι δραστηριότητες της αλιείας είναι περιβαλλοντικά βιώσιμες μακροπρόθεσμα και ότι υπόκεινται σε διαχείριση με τρόπο συμβατό με το στόχο να επιτευχθούν οικονομικά και κοινωνικά οφέλη και οφέλη για την απασχόληση, συμβάλλοντας παράλληλα στη διαθεσιμότητα του επισιτιστικού εφοδιασμού και στην συγκράτηση των πληθυσμών στην ύπαιθρο. Όμως, η οικονομική βιωσιμότητα συνεπάγεται κερδοφόρους στόλους και η κοινωνική βιωσιμότητα συνεπάγεται να καταστεί η παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας πηγή ελκυστικών θέσεων εργασίας, που προσφέρουν δίκαιο βιοτικό επίπεδο σε όσους εξαρτώνται από αυτή.

Όμορφο trexanτήρι, Ικαρία

Η παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας ασκείται με τη χρήση περισσότερο επιλεκτικών αλιευτικών εργαλείων, συγκριτικά με άλλους τύπους αλιείας και με μικρότερη επίδραση στο θαλάσσιο οικοσύστημα και στους θαλάσσιους πόρους. Υπάρχουν δυνατότητες βελτίωσης του τρόπου διαχείρισης, παρά τις ελλείψεις δεδομένων για την κατάσταση των θαλάσσιων οικοσυστημάτων και των θαλάσσιων πόρων, καθώς τα αλιευτικά αποθέματα και το οικοσύστημα όπου διαβιούν, δέχονται πολλαπλές επιρροές από ανθρώπινες δραστηριότητες που ασκούνται στο θαλάσσιο χώρο, αλλά και από ποικίλους και συχνά αστάθμητους παράγοντες, που επηρεάζουν την κατάστασή τους.

Ζητούμενο παραμένει να επιτευχθούν οικονομικά και κοινωνικά οφέλη, σε ένα αρκετά αυστηρό περιβάλλον διαχείρισης, μέσα από μέτρα που εφαρμόζονται με την προληπτική προσέγγιση για περιβαλλοντική βιωσιμότητα, εξασφαλίζοντας παράλληλα ισορροπημένη διαχείριση της παράκτιας ζώνης. Υπόψη θα πρέπει επίσης να ληφθούν τα σοβαρά διαρθρωτικά προβλήματα και η οικονομική και υγειονομική κρίση, που πλήττουν ιδιαίτερα τον κλάδο της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας, η έλλειψη οργάνωσης και υποδομών, το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο των αλιέων, η έλλειψη ομαδικών δραστηριοτήτων, καθώς τα παραπάνω αποτελούν παράγοντες που περιορίζουν τον αναπτυξιακό χαρακτήρα της δραστηριότητας.

Η εφαρμογή της υποχρέωσης εκφόρτωσης και της απαγόρευσης των απορρίψεων, καθώς και η αξιοποίηση των ανεπιθύμητων αλιευμάτων της μικρής παράκτιας αλιείας δημιουργεί προβληματισμό. Η αξιοποίηση των ανεπιθύμητων αλιευμάτων, προσκρούει στην έλλειψη των αναγκαίων υποδομών, αλλά και στην βιωσιμότητα τέτοιου είδους επενδύσεων, αν ληφθεί υπόψη ότι οι τόποι εκφόρτωσης είναι διάσπαρτοι (πάνω από 1.000) και οι ποσότητες ανεπιθύμητων αλιευμάτων σε τέτοιου τύπου αλιεία είναι πάρα πολύ μικρές. Οι ανάγκες σε υποδομές είναι μεγάλες, όπως επίσης και οι ανάγκες σε υποδομές στα σκάφη παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας, που είναι ιδιαίτερα μικρά, με περιορισμένες και, σε ορισμένες περιπτώσεις, ανύπαρκτες δυνατότητες εγκατάστασης των απαιτούμενων υποδομών. Μελέτες που έχουν γίνει στο πλαίσιο ευρωπαϊκών προγραμμάτων (Discardless), καταδεικνύουν ως μη βιώσιμες τέτοιου είδους επενδύσεις, με μεγαλύτερο εμπόδιο το κόστος μεταφοράς στους τόπους επεξεργασίας των ανεπιθύμητων αλιευμάτων.

Στόχος της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής είναι επίσης η δημιουργία ανταγωνιστικής αλιείας. Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος στην παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας, απαιτείται, εκτός των άλλων, τα σκάφη να είναι αξιόπλοα, οι αλιείς να αναπτύξουν ικανότητες αυτοδιαχείρισης προκειμένου η διαχείριση της συγκεκριμένης αλιείας να είναι προσαρμοσμένη στις συνθήκες και στις ανάγκες των τοπικών παράκτιων κοινοτήτων, να εξασφαλίζονται βιώσιμες συνθήκες εργασίας και υγιεινής, οι θέσεις εργασίας να είναι ελκυστικές. Δεν πρέπει επίσης να παραγνωρίζεται το γεγονός ότι η συνολική επαγγελματική τους δραστηριότητα είναι αυστηρά περιορισμένη στην αλιεία, είναι άμεσα εξαρτημένοι από τις τοπικές συνθήκες, τις παραδόσεις τους και την κουλτούρα τους.

Οι προϋποθέσεις αυτές μπορούν να εξασφαλιστούν μέσα σε ένα διαφορετικό πλαίσιο, λιγότερο αυστηρό και περισσότερο ευέλικτο.

Παραδοσιακό, Σαμιακής ναυπήγησης δεμένο στον Εύδηλο

Προτάσεις για περιβαλλοντικά βιώσιμη και αποδοτική παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας - Ενίσχυση και διατήρηση του παραδοσιακού χαρακτήρα αυτής και των παράκτιων κοινοτήτων.

Όπως προαναφέρθηκε, η παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας αποτελεί ζωτικής σημασίας δραστηριότητα για τη διαβίωση και την πολιτιστική κληρονομιά πολλών παράκτιων κοινοτήτων, ενώ συμβάλλει στην διατήρηση των πληθυσμών της υπαίθρου, που αποτελεί και εθνική προτεραιότητα.

Στο ηλιοβασίλεμα

Για την ανάπτυξη και την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και βιωσιμότητας της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας, θα μπορούσαν να εφαρμοσθούν τα εξής:

Βαρκαλάς

- Διαχωρισμός μεθόδων διαχείρισης και ελέγχου για την παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας και την “βιομηχανική” αλιεία. Η διαχείριση της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας, απαιτεί τη συνεκτίμηση βιολογικών, καθώς και κοινωνικών και οικονομικών παραγόντων. Βελτίωση της διαχείρισης (νέα πλέον επιλεκτικά, αλλά και παραδοσιακά εργαλεία και αλιευτικές μέθοδοι, σχέδια διαχείρισης).
- Εκσυγχρονισμός του στόλου της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας, προκειμένου να ανταποκρίνεται στους κανόνες ασφάλειας και υγιεινής των εργαζόμενων και των προϊόντων. Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και παροχή αντισταθμίσεων για τις απώλειες.
- Διαφοροποίηση του εισοδήματος των αλιέων, μέσω της ανάπτυξης συμπληρωματικών δραστηριοτήτων που συνδέονται με την αλιεία π.χ. αλιευτικός τουρισμός, παραδοσιακές τεχνικές μεταποίησης προϊόντων.
- Αποφυγή υπερβολικών και αναποτελεσματικών μέτρων (περιορισμοί, υποχρεώσεις κ.λπ.) σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, ώστε να διευκολύνεται η εργασία των αλιέων μικρής κλίμακας, και να προσελκύονται νέοι οι οποίοι θα ενταχθούν στο επάγγελμα.
- Βελτίωση του μορφωτικού τους επιπέδου, με εκπαίδευση στις νέες τεχνολογίες, αλλά και στις παραδοσιακές τεχνικές αλιείας. Μετάδοση της εμπειρικής γνώσης από τους μεγαλύτερους στους νεότερους. Ανταλλαγή εμπειρικών και όχι μόνο, γνώσεων με αλιείς άλλων περιοχών. Ενδυνάμωση της γνώσης για την κατάσταση των θαλάσσιων οικοσυστημάτων και των θαλάσσιων πόρων που αποτελούν στόχο της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας. Ανάπτυξη συνεργασιών με επιστήμονες και λοιπούς φορείς. Σχεδιασμός και υλοποίηση πιλοτικών και καινοτόμων προγραμμάτων που αφορούν τον κλάδο.
- Ενθάρρυνση για την δημιουργία ενώσεων παραγωγών, ώστε να μπορούν να συμβάλλουν σε θέματα διαχείρισης της αλιείας, προστασίας του περιβάλλοντος σε τοπικό επίπεδο, καθώς και την προώθηση των προϊόντων τους. Ανάπτυξη εξωστρέφειας με τη συμμετοχή τους σε ομάδες συνδιαχείρισης, όργανα και διαδικασίες λήψης αποφάσεων, δημιουργία και λειτουργία υποδομών δικτύωσης.
- Αξιοποίηση της παραγωγής της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας, (κυρίως ειδών με περιορισμένη εμπορική αξία) και πιστοποίηση των προϊόντων. Ανάληψη πρωτοβουλιών, ώστε να αποκτήσουν τα προϊόντα τους προστιθέμενη αξία. Ανάπτυξη δικτύων διάθεσης προϊόντων.
- Σχεδιασμός πλαισίου για την είσοδο νέων στο επάγγελμα του αλιέα, συμπεριλαμβανομένων οικονομικών κινήτρων.
- Αξιοποίηση με τον καλύτερο δυνατό τρόπο όλων των ευκαιριών και εργαλείων χρηματοδότησης που παρέχει το ΕΤΘΑΥ και δημιουργία απλού πλαισίου πρόσβασης στη χρηματοδότηση. Δυνατότητα χρήσης υπηρεσιών υποστήριξης, για τις διοικητικές διαδικασίες.

- Βελτίωση των υποστηρικτικών υποδομών.
- Ανάδειξη του ρόλου της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας στην ανάπτυξη των παράκτιων περιοχών, της κουλτούρας και των παραδόσεών τους.

Ευκαιρίες χρηματοδότησης από το ΕΤΘΑΥ (2021-2027):

Ξύλινο τρεχαντήρι φτιαγμένο στην Σάμο, δεμένο στο Γαλισκάρι Ικαρίας

Με βάση τα προαναφερόμενα, η ανανέωση των γενεών και η διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων στην παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας πρέπει να υποστηριχθούν από το ΕΤΘΑΥ. Ειδικότερα, η δημιουργία και ανάπτυξη νέων οικονομικών δραστηριοτήτων στον τομέα από αλιείς νεαρής ηλικίας είναι ουσιώδεις για την ανταγωνιστικότητα του κλάδου. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να παρέχεται στήριξη κατά προτίμηση σε νέους αλιείς που ξεκινούν αλιευτικές δραστηριότητες προκειμένου να διευκολύνεται η ίδρυση της επιχείρησής τους. Επιπλέον, πρέπει να ενθαρρύνονται οι βιώσιμες αλιευτικές πρακτικές στην παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας, καθώς οι αλιείς μικρής κλίμακας εξαρτώνται ιδιαίτερα από τα υγιή αλιευτικά αποθέματα τα οποία αποτελούν την κύρια πηγή εισοδήματός τους. Επίσης πρέπει να υποστηριχθούν η υγιεινή και ασφάλεια εργασίας στο σκάφος, η μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, μέτρα για τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, για την εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας κτλ.

Σούρουπο, δεμένα στο λιμάνι

Πιθανές χρηματοδοτούμενες ενέργειες σύμφωνα με τα παραπάνω, θα μπορούσαν να είναι (μη εξαντλητικός κατάλογος):

Ένα με τη θάλασσα, Κουιάδα Αργολίδας

- Κατασκευή σε τοπικό επίπεδο και χρήση φιλικών προς το περιβάλλον παραδοσιακών αλιευτικών εργαλείων, αλλά και χρήση φιλικών προς το περιβάλλον παραδοσιακών τεχνικών αλιείας.
- Εκπαίδευση που θα παρέχεται από παλαιότερους αλιείς σε νεότερους, που ενδιαφέρονται να ακολουθήσουν το επάγγελμα, για την κατασκευή και χρήση των προαναφερόμενων φιλικών προς το περιβάλλον παραδοσιακών αλιευτικών εργαλείων και τεχνικών, ενίσχυση κατά προτεραιότητα νέων αλιέων που θα τις χρησιμοποιούν (διαδοχή των γενεών) και τη διενέργεια αλιείας.
- Έρευνα (πilotικές μελέτες με συμμετοχή αλιέων), για την προμήθεια και χρήση πιο επιλεκτικών αλιευτικών εργαλείων .
- Προμήθεια και χρήση νέων τεχνολογιών, εξοπλισμού για την αποφυγή σύλληψης προστατευόμενων ειδών, λειτουργικά έξοδα χρήσης VMS κτλ.
- Στόχευση ειδών που βρίσκονται σε καλή κατάσταση, αλλά θεωρούνται λιγότερο εμπορικά ή/και ξενικά εδώδιμα είδη. Ενέργειες για την προώθηση της κατανάλωσής τους, από ομάδες ατόμων της τοπικής κοινωνίας (πχ γυναίκες αλιέων), με σκοπό την τυποποίηση – επεξεργασία για την δημιουργία νέων προϊόντων.
- Εξοπλισμός και υποδομές για την υγιεινή και ασφάλεια στο σκάφος, υπό τις προϋποθέσεις των άρθρων 12 και 19 του καν(εε) 2021/1139.
- Αντικατάσταση κινητήρων με σκοπό την μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 18 του καν 2021/1139, για αλιευτικές δραστηριότητες που στοχεύουν είδη που είναι σε καλή κατάσταση, λιγότερο εμπορικά και ξενικά είδη.
- Ενίσχυση δράσεων για ανταλλαγή γνώσεων και πρακτικών με αλιείς άλλων περιοχών.
- Δημιουργία ή εκσυγχρονισμός δομών τυποποίησης και επεξεργασίας των προϊόντων αλιείας με την εμπλοκή των γυναικών και γενικά των οικογενειών των αλιέων, αλλά και των κατοίκων των τοπικών κοινοτήτων. Ενίσχυση δράσεων εμπλοκής επιχειρήσεων για την προώθησή τους (καταστήματα, εστιατόρια, ξενώνες με παροχή γευμάτων κτλ) ή για απευθείας πώλησή τους στους τελικούς καταναλωτές.
- Συμμετοχή αλιέων παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας σε συνδιαχείριση περιοχών, ειδικά όσων εντάσσονται στο δίκτυο NATURA 2000.
- Διαφοροποίηση δραστηριοτήτων, για συμπλήρωση του εισοδήματος, όπως π.χ. αλιευτικός τουρισμός με επίδειξη μεθόδων κατασκευής παραδοσιακών εργαλείων ή παραδοσιακών μεθόδων μεταποίησης αλιευτικών προϊόντων ή αλιείας. Υποστήριξη-οργάνωση δράσεων, σε συνδυασμό με τουριστικές λοιπές υποδομές.
- Προσωρινή παύση αλιευτικών δραστηριοτήτων.
- Οριστική παύση αλιευτικών δραστηριοτήτων.

Αρματωμένο για ψάρεμα

Αιτιολόγηση και αναμενόμενα αποτελέσματα

Με βάση τα προαναφερόμενα, στις επόμενες σελίδες παρατίθεται αιτιολόγηση των προτεινόμενων δράσεων, καθώς και τα αναμενόμενα αποτελέσματα από την εφαρμογή τους.

A. Αντικατάσταση κινητήρων με σκοπό τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα

Η συντριπτική πλειοψηφία των σκαφών του στόλου της μικρής παράκτιας αλιείας είναι πολύ παλαιά, με τους κινητήρες να είναι στην πλειοψηφία τους παλαιάς τεχνολογίας με αποτέλεσμα να εκπέμπουν περισσότερους ρύπους από τους σύγχρονους κινητήρες και να εγκυμονούν κινδύνους σε ότι αφορά την ασφάλεια των αλιέων και των σκαφών τους.

Η δράση αφορά αποκλειστικά την Μικρή Παράκτια Αλιεία, και ευθυγραμμίζεται πλήρως με τα διαλαμβανόμενα στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/ 1139 .

Έχει στόχο τη μείωση της εκπομπής ρύπων ή αερίων του θερμοκηπίου ή την επίτευξη μείωσης της κατανάλωσης καυσίμων σε σχέση με την μηχανή που αντικαθίσταται ή εκσυγχρονίζεται.

Παράλληλα, μέσω πιλοτικών προγραμμάτων, επιδιώκεται και η βελτιωμένη ενεργειακή αποδοτικότητα, με τη χρήση εναλλακτικών τύπων καυσίμων, όπως βιοκαύσιμα, υδρογόνο, φυσικό αέριο, ηλεκτρική ενέργεια ή υβριδικά, παρά το γεγονός ότι η συγκεκριμένη τεχνολογία δεν έχει αναπτυχθεί ακόμη πλήρως.

Η δράση δεν επιφέρει αύξηση της αλιευτικής ικανότητας, ενώ τα οφέλη θα είναι η μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων μέσω της μείωσης των εκπομπών CO₂ και η μεγαλύτερη ασφάλεια των αλιέων και των σκαφών τους. Επίσης, μπορεί να συνδεθεί με αλιευτικές δραστηριότητες που στοχεύουν είδη των οποίων το απόθεμα είναι σε καλή κατάσταση ή σε ξενικά είδη και όχι σε κάποια εμπορικά, που υπόκεινται σοβαρή αλιευτική πίεση (όπως π.χ. ο μπακαλιάρος).

Η αντικατάσταση ή ο εκσυγχρονισμός των μηχανών με σκοπό τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης θα επέτρεπε στους αλιείς να ασκούν την αλιευτική τους δραστηριότητα με πιο αποτελεσματικό, βιώσιμο και φιλικό προς το περιβάλλον τρόπο.

Ψαράδες ελέγχουν τα δίχτυα

Β. Κατασκευή και χρήση φιλικών προς το περιβάλλον παραδοσιακών αλιευτικών εργαλείων και χρήση φιλικών προς το περιβάλλον παραδοσιακών τεχνικών αλιείας (ενίσχυση κατά προτεραιότητα νέων αλιέων που θα τις χρησιμοποιούν)

Ηλικιωμένος ψαράς μπαλώνει τα δίχτυα

Μεγάλο πρόβλημα για το θαλάσσιο περιβάλλον και τα θαλάσσια είδη αποτελούν τα αλιευτικά εργαλεία που εγκαταλείπονται είτε τυχαία είτε εσκεμμένα (ghost nets). Εξ' αιτίας του υλικού κατασκευής τους που είναι συνήθως από πλαστικό, παραμένουν για χρόνια στο βυθό και εξακολουθούν να αλιεύουν υδρόβιους οργανισμούς μεταξύ άλλων και θαλάσσια θηλαστικά, θαλασσινά πουλιά, θαλάσσιες χελώνες, καρχαρίες κλπ, βλάπτοντας επιπλέον και τους θαλάσσιους βιοτόπους.

Για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος αλλά και για την οικονομική στήριξη των τοπικών παράκτιων κοινωνιών θα ήταν χρήσιμο να χρηματοδοτηθεί η δράση για την κατασκευή και χρήση φιλικών προς το περιβάλλον παραδοσιακών αλιευτικών εργαλείων, από ανακυκλούμενα υλικά (πχ πήλινες ιχθυοπαγίδες ή από καλάμια, δίχτυα από βιοδιασπώμενα υλικά κλπ), που χρησιμοποιούνται στην αλιεία μικρής κλίμακας.

Επίσης πρέπει να χρηματοδοτηθεί η δράση που αφορά στην παροχή γνώσεων σε νέους αλιείς σχετικά με τις τεχνικές αλιείας, μέσω ανταλλαγής πληροφοριών από τους μεγαλύτερους σε ηλικία αλιείς. Η εν λόγω ενέργεια θα μπορούσε να συμβάλει στην αντιμετώπιση της έλλειψης

καταρτισμένου προσωπικού (αλιεργατών) και στην είσοδο στην αλιεία νέων ατόμων, με θετικές κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις στην παράκτια περιοχή.

Η εν λόγω δράση μπορεί να αποτελέσει εναλλακτική δραστηριότητα τόσο για τους αλιείς της μικρής παράκτιας αλιείας, με ενίσχυση κατά προτεραιότητα των νέων, όσο και των οικογενειών τους, ή των γυναικών στις μικρές τοπικές παράκτιες κοινωνίες.

Μικρά αλιευτικά δεμένα στο λιμάνι της Ελούντας, Κρήτη

Γ. Έρευνα (πilotικές μελέτες με συμμετοχή αλιέων), προμήθεια και χρήση πιο επιλεκτικών αλιευτικών εργαλείων.

Η παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας είναι πολυειδική αλιεία με μικρές επιπτώσεις στο περιβάλλον και στα ιχθυαποθέματα καθώς χρησιμοποιεί αλιευτικά παραδοσιακά εργαλεία μεγαλύτερης επιλεκτικότητας.

Η δράση περιλαμβάνει έρευνες (πilotικές μελέτες) και ανάπτυξη πρακτικών για τη χρήση περισσότερο επιλεκτικών αλιευτικών εργαλείων, εισαγωγή καινοτομιών και επενδύσεις σε πιο επιλεκτικά εργαλεία ώστε να υπάρξει μείωση των παρεμπιπτόντων αλιευμάτων, δυνατότητα αντικατάστασης των εργαλείων σε πιο επιλεκτικά στην περίπτωση καταστροφής τους από είδη της άγριας πανίδας ή και ξενικά είδη καθώς και επενδύσεις σε εξοπλισμό για την προστασία των εργαλείων και των αλιευμάτων από προστατευόμενα είδη.

Δυνατότητα χορήγησης αποζημίωσης για τις απώλειες στο εισόδημα των αλιέων ή για την αύξηση του κόστους παραγωγής που προκύπτει από τις ζημιές που προκαλούν τα δελφίνια, οι φώκιες, οι χελώνες κλπ. Μεγάλες ζημιές στα αλιεύματα που έχουν συλληφθεί και στα αλιευτικά εργαλεία προκαλούνται επίσης από τα χωροκατακτητικά είδη.

Η δυνατότητα χρηματοδότησης των ανωτέρω δράσεων μπορεί να έχει θετικό αποτέλεσμα σε ότι αφορά την προστασία των αλιευτικών εργαλείων και των αλιευμάτων καθώς με τη χρήση πιο επιλεκτικών εργαλείων ή την προστασία των εργαλείων με τον κατάλληλο εξοπλισμό μπορεί να μειωθεί η αλληλεπίδραση με είδη της άγριας πανίδας ή άλλα είδη, ενώ παράλληλα προστατεύεται η βιοποικιλότητα και μειώνονται τα παρεμπιπτόντα αλιεύματα.

Δ. Προμήθεια και χρήση νέων τεχνολογιών εξοπλισμού για την αποφυγή σύλληψης ευαίσθητων ειδών, λειτουργικά έξοδα χρήσης VMS, κλπ

Όπως προαναφέρθηκε η χρήση νέων τεχνολογιών, κατάλληλου εξοπλισμού, επιλεκτικότερων εργαλείων μπορεί να βοηθήσει προς την κατεύθυνση αποφυγής σύλληψης προστατευόμενων ειδών και μείωσης της αλληλεπίδρασης με είδη της άγριας πανίδας, διατηρώντας τη βιοποικιλότητα στα παράκτια θαλάσσια ύδατα σε καλή κατάσταση και συμβάλλοντας στην αποφυγή σύλληψης νεαρών ατόμων.

Οι αλιείς που ασχολούνται με την συλλεκτική αλιεία και ειδικότερα οι αλιείς της μικρής παράκτιας αλιείας είναι στην πλειοψηφία τους μεγάλοι σε ηλικία με χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης, ενώ οι δύσκολες συνθήκες εργασίας και τα διαρθρωτικά προβλήματα του κλάδου αποθαρρύνουν τους νέους να ασχοληθούν επαγγελματική με την αλιεία. Επίσης ο κλάδος χαρακτηρίζεται από έλλειψη επενδύσεων σε νέες τεχνολογίες που θα επέτρεπαν και την αύξηση της παραγωγικότητας καθώς δεν υπάρχει επιχειρηματικός προσανατολισμός, ειδικότερα σε ότι αφορά την αλιεία μικρής κλίμακας.

Συνεπώς, θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η χρήση νέων τεχνολογιών απλών στην εφαρμογή τους που θα αναβαθμίσουν τις συνθήκες εργασίας και ασφάλειας των αλιέων και των σκαφών τους, θα συμβάλλουν στην μείωση της σύλληψης προστατευόμενων ειδών, θα διευκολύνουν την καταγραφή των αλιευμάτων που αποτελεί και υποχρέωση που προκύπτει από την ενωσιακή νομοθεσία, θα συμβάλλουν στην αποτελεσματικότερη παρακολούθηση και έλεγχο της αλιευτικής δραστηριότητας, στην ιχνηλασιμότητα των αλιευτικών εργαλείων μέσω της σήμανσής τους κλπ. Η χρήση νέων τεχνολογιών, από τους αλιείς και η ενσωμάτωση καινοτομίας στις καθημερινές πρακτικές, θα πρέπει να συνδυαστεί και με προγράμματα κατάρτισης που θα διενεργούνται σε τοπικό επίπεδο.

Κάλυψη των λειτουργικών εξόδων του VMS, για τα σκάφη που υποχρεούνται να φέρουν τη συσκευή, πόσο μάλλον των σκαφών παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας.

Ε. Εξοπλισμός και υποδομές για την υγιεινή και ασφάλεια στο σκάφος, υπό τις προϋποθέσεις των άρθρων 12 και 19 του Καν(ΕΕ) 2021/1139

Ο Ελληνικός αλιευτικός στόλος αποτελείται στην πλειοψηφία του από σκάφη μεγάλης ηλικίας τα οποία δεν πληρούν τις σύγχρονες ανάγκες για συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας.

Μικρή ψαρόβαρκα

Η δράση περιλαμβάνει χρηματοδότηση εγκαταστάσεων υγιεινής, δημιουργία ή ανακαίνιση των χώρων ενδιαίτησης και γενικότερα των κοινόχρηστων χώρων, ώστε να βελτιωθούν οι συνθήκες υγιεινής και εργασίας των εργαζομένων. Επίσης περιλαμβάνονται ενέργειες βελτίωσης ή εγκατάστασης συστημάτων πρόληψης πυρκαγιών, συστημάτων ασφάλειας και συναγερμού και βελτίωσης της ναυσιπλοΐας ώστε να βελτιωθεί η ασφάλεια των σκαφών, Επιπλέον η βελτίωση των συνθηκών αποθήκευσης των αλιευμάτων, συντελεί στην διατήρηση της ποιότητας και υγιεινή τους και επομένως και στην αύξηση της αξίας τους. Η δράση δεν επιφέρει αύξηση της αλιευτικής ικανότητας του σκάφους και αφορά τόσο τα σκάφη που δραστηριοποιούνται στα θαλάσσια ύδατα, όσο και τα σκάφη εσωτερικών υδάτων.

ΣΤ. Δημιουργία ή εκσυγχρονισμός δομών τυποποίησης και επεξεργασίας (μεταποίηση) των προϊόντων αλιείας εμπλοκή των γυναικών και των οικογενειών των αλιέων, αλλά και των κατοίκων των τοπικών κοινοτήτων, επιχειρήσεων για τη διάθεσή τους (καταστήματα, εστιατόρια, ξενώνες με παροχή γευμάτων κλπ) ή για απευθείας πώλησή τους στους τελικούς καταναλωτές. Δημιουργία δικτύων ηλεκτρονικών παραγγελιών και αποστολής όπου είναι εφικτό.

Η αλιεία αντιπροσωπεύει ένα σημαντικό μερίδιο στις τοπικές οικονομίες των παράκτιων περιοχών ιδιαίτερα όταν συνδυάζεται και με άλλους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας (πχ τυποποίηση, μεταποίηση τουρισμό κλπ) καθώς προσφέρει θέσεις απασχόλησης έστω και ευκαιριακά.

Ειδικότερα η αλιεία μικρής κλίμακας παρέχει αλιεύματα υψηλής βιολογικής αξίας τα οποία προωθούνται στην τοπική αγορά (κατευθείαν στους καταναλωτές, ταβέρνες, ξενοδοχεία, ιχθυοπωλεία κλπ). Κατά την τουριστική περίοδο παρατηρείται μία αύξηση της ζήτησης για τυποποιημένα και πιστοποιημένα προϊόντα)

Στο πλαίσιο αυτό θα μπορούσαν να υποστηριχθούν δράσεις για την βελτίωση της ποιότητας και της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων αλιείας, μέσω ενεργειών τυποποίησης ή μεταποίησης αυτών και τη δημιουργία νέων προϊόντων. Επίσης η τυποποίηση και μεταποίηση των αλιευμάτων θα μπορούσε να αποτελέσει λύση για τα αλιεύματα που δεν διατίθενται στην αγορά, κυρίως τον χειμώνα, όπου η ζήτηση είναι περιορισμένη. Επομένως απαιτείται η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός δομών τυποποίησης ή επεξεργασίας, σε τοπικό επίπεδο.

Η ενέργεια αυτή θα έχει σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας όπου θα μπορούν να απασχολούνται νέοι και νέες από τις τοπικές κοινωνίες, καθώς και οι γυναίκες των αλιέων, μέλη των οικογενειών τους ή άλλες ομάδες του τοπικού πληθυσμού. Με αυτό τον τρόπο επιτυγχάνεται η ενίσχυση του εισοδήματος των αλιέων καθώς και η διατήρηση και ενδυνάμωση των παράκτιων κοινοτήτων.

Απαιτείται κατάρτιση των αλιέων ως προς τους κανόνες υγιεινής και συσκευασίας, πιστοποίησης, τυποποίησης και μεταποίησης των αλιευμάτων

Ζ. Διαφοροποίηση δραστηριοτήτων για συμπλήρωση εισοδήματος

Παράλληλα με την αλιευτική τους δραστηριότητα οι αλιείς κυρίως της μικρής παράκτιας αλιείας μπορούν να αναζητήσουν μία εναλλακτική μορφή δραστηριότητας που έχει σχέση πχ με τον τουρισμό, την τυποποίηση, μεταποίηση και άλλους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας που αναπτύσσεται σε τοπικό επίπεδο. Στην κατηγορία των εναλλακτικών μορφών απασχόλησης συγκαταλέγεται και ο αλιευτικός τουρισμός ο οποίος τα τελευταία χρόνια παρουσιάζει μια δυναμική ανάπτυξη.

Η δράση αυτή έχει ως στόχο την ενίσχυση του εισοδήματος των αλιέων που δραστηριοποιούνται στην παράκτια ζώνη, τη στήριξη της τοπικής οικονομίας και την ανάπτυξη των παράκτιων περιοχών.

Οι ενασχόληση με τον αλιευτικό τουρισμό περιορίζει την αλιευτική δραστηριότητα και επομένως μειώνεται η πίεση στα ιχθυαποθέματα, εξασφαλίζοντας έτσι μία Βιώσιμη ανάπτυξη.

Οι νέες πηγές εισοδήματος μπορεί να συμβάλλουν στη διατήρηση των αλιέων στο επάγγελμα και την ενίσχυση της ελκυστικότητας του κλάδου, ώστε ηλικιακά νεότερα άτομα να ασχοληθούν με την αλιεία. Παράλληλα παρέχοντας υπηρεσίες σχετικά με το επάγγελμά τους. Οι αλιείς μπορούν να συμβάλλουν στην ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τη βιώσιμη αλιεία και τις υπεύθυνες καταναλωτικές επιλογές. Τέλος ο αλιευτικός τουρισμός μπορεί να συνδυαστεί και με άλλες δραστηριότητες όπως: γαστρονομικές εμπειρίες με έμφαση στα ψάρια και τα θαλασσινά, παρουσίαση εθίμων και συμμετοχή σε πολιτιστικές εκδηλώσεις, γνωριμία με τα θαλάσσια οικοσυστήματα και τα οικοσυστήματα εσωτερικών υδάτων της ευρύτερης περιοχής κλπ.

Απαιτείται ενημέρωση και στη συνέχεια κατάρτιση των αλιέων, ως προς τις δυνατότητες του αλιευτικού τουρισμού με διαφοροποίηση ανά περιοχή σε σχέση και με άλλες δραστηριότητες.

Η. Στόχευση ειδών που βρίσκονται σε καλή κατάσταση, λιγότερο εμπορικών και ξενικών εδωδιμων ειδών και εκδηλώσεις για την προώθησή τους, στο πλαίσιο σχετικών ομάδων .

Παρ' όλο που η φύση της παράκτιας αλιείας είναι πολυειδική και πολυεργαλειακή, μερικά αποθέματα δέχονται μεγαλύτερη αλιευτική πίεση, λόγω της μεγαλύτερης εμπορικής τους αξίας με αποτέλεσμα ο δείκτης βιωσιμότητάς τους να είναι σε οριακό σημείο.

Κατόπιν τούτου είναι χρήσιμο να χρηματοδοτηθούν δράσεις που θα στρέψουν την αλιευτική δραστηριότητα σε είδη λιγότερο εμπορικά, τα αποθέματα των οποίων βρίσκονται σε καλύτερη κατάσταση ή σε ξενικά εδωδιμα είδη που δεν είναι ιδιαίτερα προσφιλή. Οι δράσεις αυτές θα πρέπει να συνοδεύονται και από ενέργειες προβολής και προώθησης των αλιευμάτων αυτών και μπορούν να συνδυαστούν με ενέργειες όπως η τυποποίηση ή επεξεργασία για δημιουργία νέων προϊόντων από ομάδες ατόμων της τοπικής κοινωνίας, όπου μπορούν να συμμετέχουν και οι γυναίκες των αλιέων ή άλλα μέλη της οικογένειάς τους. Το αποτέλεσμα αυτών των δράσεων είναι να μειωθεί η αλιευτική πίεση που ασκείται σε ορισμένα εμπορικά είδη, να γίνουν γνωστά στην τοπική κοινωνία, μέσω της προβολής, άλλα είδη (ξενικά), να ενισχυθεί το εισόδημα των αλιέων και των οικογενειών τους, μέσω της ενασχόλησής τους με εναλλακτικές πηγές εισοδημάτων και να υπάρξει σταθερότητα και ανάπτυξη της παράκτιας περιοχής.

Θ. Διοργάνωση εκδηλώσεων για ανταλλαγή γνώσεων και πρακτικών αλιείας με αλιείς άλλων περιοχών

Τρεχαντήρι φτιαγμένο με μεράκι, "φουνταρισμένο" στο Γιαλισκάρι Ικαρίας

Η παράκτια αλιεία και ειδικότερα η αλιεία μικρής κλίμακας, χαρακτηρίζεται από έλλειψη καινοτομιών, χαμηλή τάση επενδύσεων κλπ. Οι αιτίες μπορεί να αναζητηθούν στην μεγάλη ηλικία των αλιέων, στον χαμηλό βαθμό εκπαίδευσης, στη μικρή προσέλευση των νέων στο επάγγελμα, στην έλλειψη κινήτρων και γενικότερα στην έλλειψη επιχειρηματικού προσανατολισμού. Όπως προκύπτει από μελέτες, πολλοί αλιείς δηλώνουν ότι δεν διαθέτουν γνώσεις προκειμένου να διαχειριστούν την επιχείρησή τους.

Συνεπώς, θα ήταν χρήσιμο να υποστηριχθούν ενέργειες με σκοπό την ανταλλαγή γνώσεων και καλών πρακτικών με αλιείς άλλων περιοχών ή και χωρών και η ανάπτυξη περιφερειακών μηχανισμών παροχής συμβουλευτικής υποστήριξης προς τους αλιείς, με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεών τους και την καθοδήγηση σε θέματα του τομέα τους.

“Ξεψαρίζοντας” τα δίχτυα

I. Προσωρινή παύση αλιευτικών δραστηριοτήτων σύμφωνα με το άρθρο 21 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139

Χορήγηση αποζημίωσης για προσωρινή παύση των αλιευτικών δραστηριοτήτων που προκαλείται από την εφαρμογή ορισμένων μέτρων διατήρησης, από μέτρα έκτακτης ανάγκης, από φυσική καταστροφή, από περιβαλλοντικό συμβάν ή από υγειονομική κρίση, με στόχο τη συμβολή στην επίτευξη των στόχων συντήρησης της κοινής αλιευτικής πολιτικής ή στον μετριασμό ορισμένων εξαιρετικών περιστάσεων. Σε περίπτωση προσωρινής παύσης που προκαλείται από ορισμένα μέτρα διατήρησης, η στήριξη θα χορηγείται μόνον εφόσον η μείωση της αλιευτικής προσπάθειας κρίνεται αναγκαία για την επίτευξη των στόχων της ΚΑΠ, με βάση επιστημονικές γνωμοδοτήσεις.

ΙΑ. Οριστική παύση αλιευτικών δραστηριοτήτων, σύμφωνα με το άρθρο 20 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139

Στήριξη οριστικής παύσης αλιευτικών δραστηριοτήτων, ώστε να επιτευχθεί ισορροπία μεταξύ αλιευτικής ικανότητας και διαθέσιμων αλιευτικών δυνατοτήτων, επικεντρώνοντας στην καλύτερη διαχείριση του στόλου και στη διατήρηση και τη βιώσιμη εκμετάλλευση των θαλάσσιων βιολογικών πόρων.

Η εν λόγω στήριξη, θα αποτελέσει εργαλείο για τα σχέδια δράσης, για την προσαρμογή του στόλου ΜΠΑ με εντοπισμένο διαρθρωτικό πλεόνασμα και θα υλοποιηθεί είτε μέσω της διάλυσης του αλιευτικού σκάφους ή μέσω του παροπλισμού και της μετασκευής του για άλλες δραστηριότητες. Αν η μετασκευή οδηγήσει σε αυξημένη πίεση της ερασιτεχνικής αλιείας στο θαλάσσιο οικοσύστημα, η στήριξη θα χορηγείται μόνον εάν είναι σύμφωνη με την ΚΑΠ και με τους στόχους των σχετικών πολυετών σχεδίων.

Σημειώσεις:

1. Πηγή φωτογραφικού υλικού: Διαδίκτυο και <https://www.shipfriends.gr/forum/gallery>
2. Η επεξεργασία των δεδομένων και η στατιστική ανάλυσή τους πραγματοποιήθηκε από το προσωπικό της Γενικής Διεύθυνσης Αλιείας